

आमाहरुप्रति सरमान

आज वैशाख कृष्ण पक्षको औंशी। यस दिनलाई मातातीर्थ औंशी पनि भनिन्दै। सामान्य भाषा र जनजीवोमा आमाको मुख हेँदै दिन समेत भनिने आजको दिनको वैदिक संस्कृति र पूर्वीय सम्बन्धामा ठूलो महत्व छ। स्वर किन्नरीले गाएको एउटा गीत छ- 'पहिलो चोटि बोती फुटदा आमा भन्दै गाँए'। यो गीतमा आएका यी शब्दहरूमा आमाको निस्पृह सेवा, समर्पण र निर्भर वात्सत्यको संस्मरण गरिएको छ। आमा शब्द आफै आफूलाई विर्सिएर सन्तानको सुख, शान्ति र प्रगतिको निस्ति समर्पित ईश्वरको पर्याय हो। संसारमा सैवैभन्दा पवित्र नाता आमा हो। आमा नै सौर्योदय सुख हो र कुनै पनि ठेसमा हृदयान्तरबाट अनायस उत्पन्न हुने वाणी नै आमा हो।

मातातीर्थ औंशी, मातृऔंशी एवम् मातृ दिवस पनि भनिने आजको दिनमा भीठो प्रसाद खुवाएर, नयाँ बस्त्र पहियाएर विशेष भक्ति र सम्मान प्रकट गरिन्दै। हाम्रो शास्त्रीय मान्यता पनि छ कि- सन्तान कुसन्तान हुन सक्नु तर आमा कहिल्यै कुआमा हुँदैन्न। यसलाई थुप्रै उदाहरण, घटना र तथ्यहरूले पनि पुष्टि गरिसकेको छ। आमा त्यस्तो नाता हो जहाँ स्वार्थ हुँदैन र सन्तानको सुखका लागि आफूलो सुख र स्वार्थ त्यज्य भएको छ र हुँदै। त्यही भएर होला पूर्वीय दर्शनले चार जीवित देवताहरूमध्ये आमालाई सर्वोच्च स्थानमा राखिको छ। अतिथि, आचार्य अर्थात् गुरु र पिता जीवित देवता हुन् तीभन्दा माथिको स्थान छ आमाको। र, भनिएको छ- मातृ देवी भव:

जसरे आफूलो गर्भमा दश महिना बोकेर अतिशय कष्ट खपेर सन्तान नामको एउटा अको सुखको सुजना गर्नेन् त्यही सृष्टिकर्ता आमालाई मन, मलिस्काबाट हुँन नदिँओ। आज भौतिकताको पछि दौडिने भएर ईश्वरहरूपी आमाहरु घरबाटै निकालिन थालिएका छन्। 'जनली जनमूर्मिश्व स्वार्थादिपि गरियसी' भनेर जनमूर्मिन्दा ठूलो अनि तैकिक अलौकिक वस्तु र सुखभन्दा उच्च आसनमा रहेकी आमालाई मन, वचन र कर्मले सेवा गर्नु पर्याय यस दिनको मूल मर्म पनि यही हो। आमाको तुलनामा संसारका सबै सुख तुच्छ हुँन्नन् त्यसैले आमालाई सशरीर गुमाउँहरूले पनि आजको दिनमा आमाको दिव्य आत्माको सायुज्य मुत्तिको कामना गर्दै श्राद्धतर्पण गर्नेन् त कतिले आमाको सम्मानमा परोपकारी कार्य गरेर आमाको समर्पण गर्नेन्। तर हिंजोआज अग्रजप्रति सम्मान नगर्ने, जीवनदाता आमाबुद्धालाई तृद्वाश्रममा पुन्याउने गर्न थालिएको छ जुन सचेत र सौर्योदय प्राणी भनिने मानव जाति एवम् मानवताप्रतिको कलहुँ हो।

अहिले देश कोरोना कहरले आक्रान्त भएको छ। त्यसैले यो वर्षको मातातीर्थ अभ्यन्तरमा परेको छ। टाटा-टाटाबाट आएर आमाको मुख हेँन नपाइने भएको छ। संसारका सैवैभन्दा धनी र सुखी ती घोराघोरी हुन् जसरे आमाको कास्त, आमाको वात्सत्य र आमाको द्वाहारी पाइरहेका छन्। यस दिनले दधा, माथा, प्रेम र करुणाकी अनन्त स्रोत आमाप्रतिको भक्तिभावसार्थ अर्थात् प्रगाढ बनाओस्। आमाले दशधारा दध र ममताको पश्चौरीरिभत्र लुकाएर संसारमा संघर्ष गर्न सिकाउनभयो उहाँप्रति सतत नमन गर्ने। कलपवृत्त बनेर सन्तानको खुशी र सुखमा सम्पूर्णस्पैले समर्पित आमाहरुलाई बन्दन गर्ने मातृऔंशी पर्को शुभकामना।

सामाजिक सञ्जाल प्रयोगकर्ताको अँध्यारो पक्ष

उदय मैनाली

सूचना प्राविधिको विभिन्न माध्यमहरूमध्येको टिकटक, पनि एक हो। अहिले विश्वका अधिकांश मुख्यका टिकटकले आफ्नो बजार लिङ्गाले देखि सकिन्दै। टिकटक पाँच-छ वर्षका बालबालिकाको देखि लिएर ६०-७० वर्ष उमेर समूकमा बढावूहीलमाफ लोकप्रिय बनेको छ।

यसरे मानिसहरूको कलाता, गला सहजसामा सार्वजनिक गर्ने निकै सहयोग त गरेको छ। यसका धेरै रामा पक्षहरू भएर पनि यसका नामाप्रकार पक्षहरूको बढी अनुकरण गरेको सुरक्षाको कारण भारतलागत अन्य कतिपय देखाएर बन्द नै गरिएको अवस्था देखिन्छ। नेपालमा पनि टिकटकको रामा पक्षहरूमध्यना नाराया

एक हो। अहिले नेपाली बजारमा टिकटकमा रामाउने र जे मन लायो त्यही टिकटक बनाएर अपलोड गर्ने कामको प्रतिविष्या तै चलेको पाइन्छ। यसमा विभिन्न प्रकारका छोटा-छोटा भिडियोहरू बनाई अपलोड गर्न मिल्दै र लाइक, कमेट, थ्यू र फ्लोअर्सको निकै दूलो महत्व हुने गर्दछ। रामा पक्ष र नरामा पक्षको विचार नै तिकटकमा निकै दूलो अनुकरण गर्ने नेपाली समूदाय पक्ष टिकटकमा निकै दूलो देखिन्छ। नेपाली बजारमा पनि स-साना बालबालिकाको लिएर युवा तथा ६०-७० वर्षसम्मका बूढावूहीलमाफ पनि टिकटकमा नामाउने गरेको देखिन्छ।

टिकटकले अन्य सामाजिक सञ्जालहरूलाई पछि पार्दै नेपाली बजारमा राम्पै स्थान लिन सफल भएको छ। तर, यसका रामा

पीडाको यो घडीमा लुटेरालाई चिनौं र बहिष्कार गरौ

डा. सुरेन्द्र आचार्य

पर्ने औपचार्य डेढ लाखसम्म लिएर बैचेहरू ग्राहकको खोजिमा छन्। यो औपचार्यको डिलसरीपाले पाएको कम्पनी आफै लोकोबजारीमा उत्तिविक्तो छ। यो महामारीलाई करेडॉ आमाको गर्ने अवसर देखेको छ। मात्र उसको लागू कुनै दिन दातारा वा पवित्रिय शबदाहाट विसर्जन नभएर नोटो बिटाले गरिनेछ। मानिसमाथि परेको यो झटको घडीमा मैले लुट होइन, सके छुट दिएर सेवा गर्नुपर्ने भनेभाव उपयोग र उपयोगी छन्।

